

การพัฒนากระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนา เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน อาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้

The Development of Blended Supervision Process with Cooperative Supervision to Enhance Learning Management Competencies of Vocational Teachers in Industrial and Community Education Colleges in the Southern Area

อภิชาติ เนินพรหม
Apichat Nernprom

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษาภาคใต้ จังหวัดสงขลา 90110
Center for Vocational Education Promotion and Development, Southern Region, Songkhla 90110
Corresponding Author: E-mail: apichat.nernprom@gmail.com
Received: 24 Apr. 2023; Revised: 10 May 2023; Accepted: 10 May 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้ 2) เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้โดยกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ จำนวน 15 แห่ง โดยการสุ่มแบบกลุ่มโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน จำนวน 351 คน ได้มาโดยการสมัครใจเข้าร่วมโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 5 ชุด ได้แก่ (1) แบบทดสอบความรู้สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ (2) แบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ (3) แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู (4) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครู และ (5) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการนิเทศ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยห่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้ มีกระบวนการสำคัญ 5 ขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นวางแผนการนิเทศ ขั้นเสริมสร้างความรู้ ขั้นดำเนินการนิเทศ ขั้นประเมินผลการนิเทศ และขั้นสะท้อนผลการนิเทศ โดยผสมผสานการนิเทศแบบเผชิญหน้า (Onsite) และการนิเทศออนไลน์ (Online) ใช้วิธีการนิเทศแบบร่วมพัฒนาโดยการจับคู่สัญญาของผู้รับการนิเทศ และเทคนิคการนิเทศแบบชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงซึ่ง

กระบวนการนิเทศที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 2) ผลการศึกษาการใช้กระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้ พบว่าสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ด้านความรู้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านความรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านคุณลักษณะของความเป็นครูภาพรวมอยู่ในระดับดี และความพึงพอใจต่อการนิเทศภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การนิเทศแบบผสมผสาน การนิเทศแบบร่วมพัฒนา คู่สัญญา นิเทศ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้

Abstracts

The purposes of this research were to: 1) develop a blended supervision process combine with cooperative supervision to enhance learning management competencies of vocational teachers in industrial and community education colleges in the southern area and 2) study the effects of using blended supervision process with cooperative supervision to enhance learning management competencies of vocational teachers in industrial and community education colleges in the southern area. The samples included 351 staffs derived by cluster sampling technique from 15 colleges who voluntarily participated in the project. The tools used to collect data were 5 sets: (1) the knowledge test, (2) the learning lesson plan quality assessment, (3) the research quality assessment, (4) the behavioral characteristics assessment, and (5) a satisfaction questionnaire on supervision. The data analysis was conducted through percentage, mean, and standard deviation.

The results of the research were as follows: 1) the development of blended supervision process with cooperative supervision to enhance learning competencies of vocational teachers in industrial and community education colleges in the southern area consisted of 5 important steps, i.e., planning, reinforcing knowledge, supervising, evaluating the supervision, and supervision feedbacks. The supervision was conducted both on site and online. The cooperative supervision method was developed by matching contracts of supervising recipients and the coaching and mentoring supervision technique. The results showed that the developed supervision process was appropriate and feasible at the highest level. 2) The results of using the blended supervision process with cooperative supervision to enhance learning competencies of vocational teachers in industrial and community education colleges in the southern area revealed that the teachers' competencies on learning management and knowledge on learning management planning were in moderate level while research skills for learning development was overall in good level. In terms of characteristics of being a teacher, overall was at a good level. Moreover, the overall supervision satisfaction was at the highest level.

Keywords: Blended Supervision, Cooperative Supervision, Supervision Partners, Learning Management Competencies

1. บทนำ

ครูคือกุญแจสำคัญของความสำเร็จของการจัดการศึกษา (Teacher as Key Success) และยกให้ครูเป็นกลไกที่จะขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายได้ของการจัดการศึกษาซึ่งครูต้องมีความสามารถออกแบบพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีพลัง (Powerful) ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษา (Student Outcome) ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการปฏิรูปวิชาชีพครูในปัจจุบัน [1] ดังนั้นการจัดการศึกษาศตวรรษที่ 21 ครูจึงเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญ บทบาทหน้าที่สำคัญของครูจึงต้องเปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นนักออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยทำการสอนให้น้อยแต่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ให้มากขึ้น (Teach Less Learn More) เพื่อให้พร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ในยุคสมัยใหม่ [2] กลไกระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อยกระดับและขับเคลื่อนการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ได้กำหนดสาระสำคัญในมาตรฐานตำแหน่งครู โดยลักษณะงานที่ครูต้องปฏิบัติ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ [3] โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีความสำคัญโดยครูมีหน้าที่และความรับผิดชอบในประเด็นสำคัญได้แก่การสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรโดยจัดทำรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับหลักสูตร ออกแบบการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ วัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ หรือวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนและอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของผู้เรียน ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดการเรียนรู้ให้เป็นครูมืออาชีพเท่าทันความเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สำหรับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาและให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เป็นผู้เรียนรู้

ได้ตลอดชีวิตซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาครูอาชีวศึกษาจังหวัดของภาคใต้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้จากข้อมูลการเสนอหลักสูตรการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน สำหรับอาชีวศึกษาจังหวัดของภาคใต้ พบว่าประเด็นส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน ร้อยละ 81.81 ที่มีการใช้กระบวนการวิจัยสำหรับแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบต่าง ๆ รองลงมา เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นการพัฒนารายวิชาของครูในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ร้อยละ 72.73 [4] ซึ่งสอดคล้องกับผลการนิเทศติดตามการจัดการเรียนรู้พบว่าสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ สำหรับการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเป็นประเด็นปัญหาลำดับต้น ๆ โดยเฉพาะกับครูผู้สอนประเภทวิทยาลัยการอาชีพที่มีร้อยละของครูพิเศษสอน (ครูอัตราจ้าง) สูงที่สุดถึงร้อยละ 37.48 รองลงมาครูพนักงานราชการ ร้อยละ 31.73 และข้าราชการครู ร้อยละ 30.79 ของจำนวนครูทั้งหมดของสถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพของภาคใต้ [5] ทั้งนี้ครูผู้สอนวิทยาลัยการอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีความถนัดในการเปลี่ยนถ่ายบุคลากรบ่อยทำให้ขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ส่งผลต่อผลลัพธ์ในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาสำหรับครูวิทยาลัยการอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานตำแหน่งครูให้สามารถปฏิบัติภารกิจสร้างหรือพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี รวมถึงการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ โดยครูวางแผนและเขียนไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน นอกจากนี้แล้วครูมีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำสารสนเทศผู้เรียนจากการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สู่การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้

ดังนั้นความสำคัญในการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ดำเนินการโดยการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยเหลือ แนะนำ สนับสนุน ส่งเสริม โดยกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา การมีปฏิสัมพันธ์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบเพื่อปรับปรุงและพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษาจึงถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา [6] และเพื่อเพิ่มคุณภาพในการจัดการเรียนรู้การของครูให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยการนิเทศช่วยให้ครูได้แนวคิดใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ช่วยให้การครูพัฒนาและใช้แผนการจัดการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ครูวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้ชัดเจนขึ้นและทำให้ครูมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน [7] ซึ่งการนิเทศปัจจุบันสามารถผสมผสานวิธีการทั้งรูปแบบการนิเทศแบบปกติหรือเผชิญหน้า (Traditional Supervision) หรือการลงพื้นที่จริง (Onsite) และนิเทศผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) หรือนิเทศออนไลน์ (Online Supervision) ซึ่งเป็นวิธีการนิเทศที่สอดคล้องกับเทคโนโลยีและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งกระบวนการนิเทศที่หลากหลายผสมผสานผ่านสื่อหรือนวัตกรรมการนิเทศที่ทันสมัยและเป็นรูปธรรมสามารถเพิ่มคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ [8]

จากสภาพปัญหาและความเป็นมาข้างต้นผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพครูซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดย การส่งเสริมให้ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ในการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์และเทคโนโลยีในปัจจุบันทันต่อความเปลี่ยนแปลง และสามารถวิเคราะห์ประเด็นเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน โดยกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้อาชีวศึกษาที่จะเกิดคุณภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ และบรรลุผลการเรียนรู้ตามเป้าหมายของการจัดการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนากระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อเป็นนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับนำไปพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอาชีวศึกษาให้ทันต่อเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตพร้อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้

2.2 เพื่อศึกษาผลการใช้กระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ครูผู้สอนอาชีวศึกษาประกอบด้วย ข้าราชการครู พนักงานงานราชการครู และครูพิเศษสอน ประเภทวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 1,136 คนจาก 27 สถานศึกษา [5] กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูผู้สอนอาชีวศึกษาประกอบด้วย ข้าราชการครู พนักงานงานราชการครู และครูพิเศษสอน ประเภทวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ในปีงบประมาณ 2565 จำนวน 351 คน จากวิทยาลัยการอาชีพจำนวน 15 แห่ง โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้พื้นที่เป็นฐาน (ภาคใต้อำเภอไทย ภาคใต้อันดามัน และภาคใต้ตอนล่าง) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนที่สมัครใจเข้ารับการนิเทศ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือมีการศึกษานิยามทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เครื่องมือทดลองและเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) คู่มือกระบวนการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อ

เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ส่วนประกอบสำคัญของคู่มือประกอบด้วย คำชี้แจงการนำไปใช้ความเป็นมาและความสำคัญ กระบวนการนิเทศ สารสำคัญของกระบวนการนิเทศ แผนการนิเทศและเครื่องมือวัดประเมินผลกระบวนการนิเทศ นำคู่มือให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำคู่มือให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่านประเมินคุณภาพคู่มือด้านความเหมาะสมและความเป็นใช้แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ผลการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, $S.D. = 0.40$) และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, $S.D. = 0.52$)

2) แบบทดสอบความรู้การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อและการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีกจำนวน 20 ข้อ ชนิดข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกรวม จำนวน 35 ข้อ นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ในทุกข้อ นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบรายข้อมีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.34 - 0.66 และ ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.26-0.68 และความเที่ยงทั้งฉบับ (Reliability) โดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR 20) เท่ากับ 0.74 ปรับปรุงแบบทดสอบความรู้และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3) แบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ มี 2 ส่วนคือส่วนที่ 1 ส่วนนำ และส่วนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ ดี พอใช้ และควรปรับปรุง จำนวนทั้งสิ้น 30 รายการ นำแบบประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มี

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ทุกรายการและตรวจสอบคุณภาพเที่ยง (Reliability) โดยผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านทำการประเมินทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมกัน พิจารณาความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability: IRR) คำนวณค่าสหสัมพันธ์วิธีการของเพียร์สันได้ค่าเท่ากับ 0.58

4) แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีกมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ ดี พอใช้ และควรปรับปรุง จำนวนทั้งสิ้น 29 รายการ นำแบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีกให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกรายการ และตรวจสอบคุณภาพเที่ยง (Reliability) โดยผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านทำการประเมินคุณภาพงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อีกพร้อมกัน พิจารณาความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) คำนวณค่าสหสัมพันธ์วิธีการของเพียร์สันได้ค่าเท่ากับ 0.66

5) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ได้แก่ ดี พอใช้ และควรปรับปรุง จำนวนทั้งสิ้น 24 รายการ นำแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ในทุกรายการ นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงทั้งฉบับ (Reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .81

6) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูผู้สอนที่มีต่อการนิเทศเสริมสร้างสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ มี 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน ตอนที่ 2 เป็นรายการความพึงพอใจต่อการนิเทศ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ พึงพอใจมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด จำนวนทั้งสิ้น 23 รายการ ตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็น

นำแบบสอบถามความพึงพอใจให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง .67 - 1.00 ในทุกรายการ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงทั้งฉบับ (Reliability) คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .87

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนากระบวนการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินแล้วทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือแจ้งสมัครเข้าร่วมโครงการและนิเทศติดตามปีงบประมาณ 2565 ดังนี้

1) นิเทศออนไลน์ (Online) สร้างความรู้ความเข้าใจสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามแผนการนิเทศ โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลองผ่านสื่อสังคมออนไลน์ VDO Call (Meet) จำนวนสถานศึกษาละ 8 ชั่วโมง (มกราคม-มีนาคม 2565)

2) นิเทศแบบเผชิญหน้า (Onsite) โดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะและพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) มีการจับคู่สัญญาณระหว่างผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อติดตามประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้และคุณภาพงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ จำนวนสถานศึกษาละ 8 ชั่วโมง ตามแผนการนิเทศปีงบประมาณ 2565 (มีนาคม-สิงหาคม 2565)

3) ประเมินคุณลักษณะความเป็นครูโดยผู้รับการนิเทศทำการประเมินตนเองและสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการนิเทศผ่านระบบออนไลน์ (Online) ผ่านไลน์กลุ่มที่สร้างขึ้น

4) รวบรวมผลการนิเทศทั้งหมดเพื่อนำมาวิเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้และความพึงพอใจ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับเครื่องมือทดลองได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

โดยเครื่องมือรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบทดสอบวิเคราะห์ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ความเที่ยงทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบทดสอบโดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (KR 20) ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (IRR) วิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์วิธีการของเพียร์สัน ความเที่ยงทั้งฉบับของแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

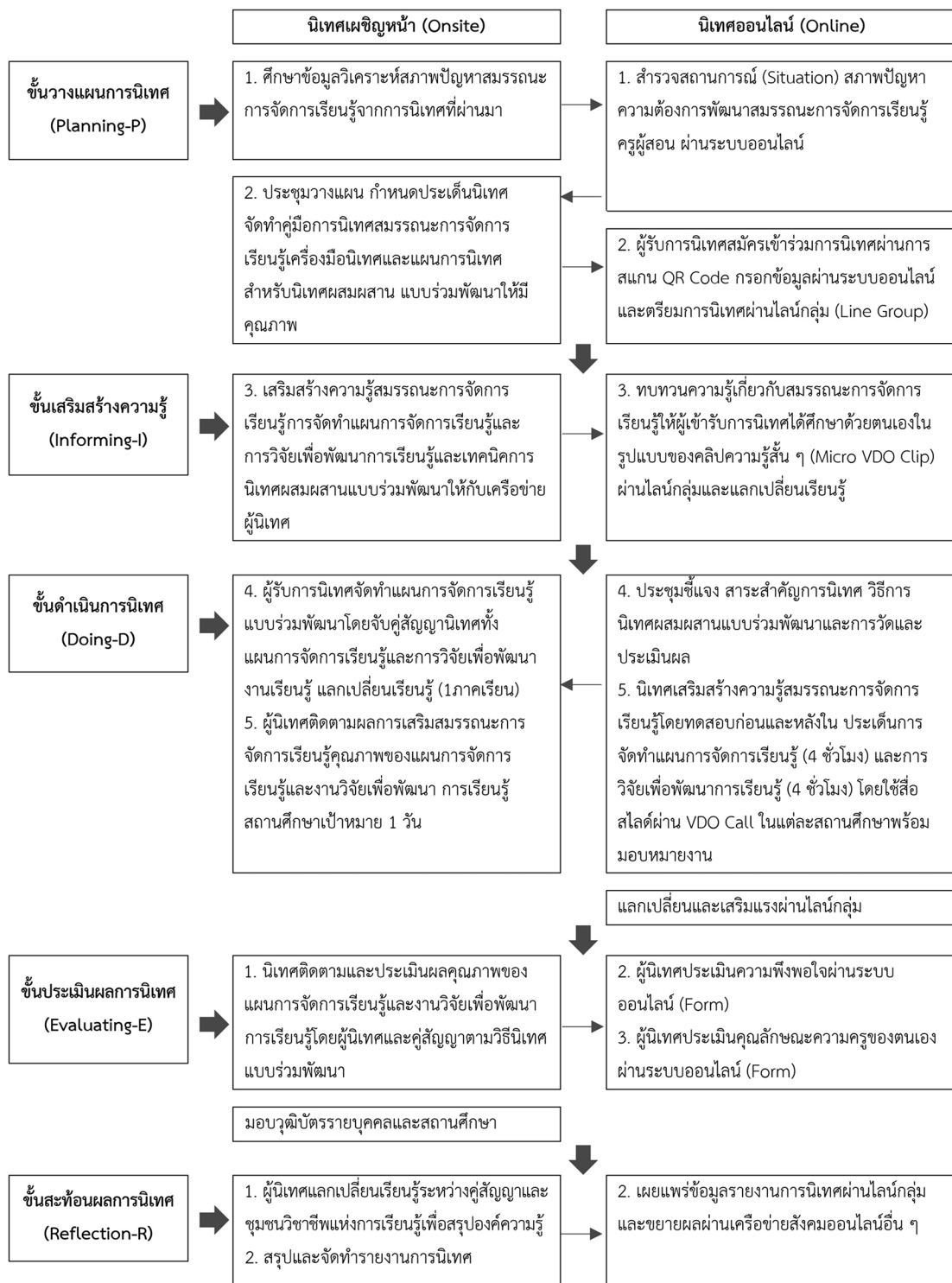
2) การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยเพื่อบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านความรู้ใช้สถิติบรรยายได้แก่ ความถี่ ร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลบรรยายสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะและคุณลักษณะความเป็นครู และความพึงพอใจใช้สถิติบรรยายได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อคิดเห็นจากผู้รับการนิเทศโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอเป็นความเรียง

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้

กระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา มีขั้นตอนกระบวนการที่สำคัญ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนวางแผนการนิเทศ 2) ขั้นตอนเสริมสร้างความรู้ 3) ขั้นตอนดำเนินการนิเทศ 4) ขั้นตอนประเมินผลการนิเทศ 5) ขั้นตอนสะท้อนผลการนิเทศ โดยมีกรมผสมผสานการนิเทศ 2 วิธีการได้แก่การนิเทศเผชิญหน้า (Onsite) และการนิเทศออนไลน์ (Online) เป็นการนิเทศแบบร่วมพัฒนาโดยผู้นิเทศ ได้แก่ศึกษานิเทศก์และคู่สัญญาณนิเทศและผู้รับการนิเทศที่เป็นคู่สัญญาณทำการนิเทศแผนการจัดการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนางานเรียนรู้ แสดงรายละเอียดดังภาพที่ 1 โดยกระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา ผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.40$) และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.52$)

ภาพที่ 1 กระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัยการอาชีพภาคใต้

4.2 ผลการใช้กระบวนการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้ ดังนี้

ความรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	67
ความรู้การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	60

ภาพที่ 2 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านความรู้ของครูผู้สอนวิทยาลัยการอาชีพภาคใต้

2) ผลสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.58, S.D. = 0.32$) โดยด้านส่วนนำเขียนได้ในระดับดี ($\bar{X} = 2.69, S.D. = 0.31$) และด้านส่วนเนื้อหาเขียนได้ในระดับดี ($\bar{X} = 2.52, S.D. = 0.37$) ด้านสมรรถนะด้านทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.37, S.D. = 0.41$) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ระบุกลุ่มข้อมูลเป้าหมายได้ชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ($\bar{X} = 2.71, S.D. = 0.49$) รองลงมาวัตถุประสงค์ชัดเจนสอดคล้องกับประเด็นการวิจัย ชื่อเรื่องวิจัยเรียงลำดับตามการปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.57, S.D. = 0.55$) ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขปัญหาเชื่อมโยงสู่ปัญหาที่วิจัยอย่างชัดเจนเป็นลำดับ ($\bar{X} = 2.56, S.D. = 0.56$) ตามลำดับ

คุณลักษณะความเป็นครู	2.78
สมรรถนะด้านทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้	2.37
สมรรถนะด้านทักษะการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	2.58

ภาพที่ 3 สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะและด้านคุณลักษณะความเป็นครูของครูผู้สอนวิทยาลัยการอาชีพภาคใต้

4) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการนิเทศ ภาพรวมพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นด้านพบว่ามีความพึงพอใจด้านผู้นิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75, S.D. = 0.36$) รองลงมา

1) ผลสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านความรู้การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาพรวมร้อยละ 60 อยู่ในระดับปานกลาง และความรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาพรวม ร้อยละ 67 อยู่ในระดับดี ดังภาพที่ 2

3) ผลสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านคุณลักษณะความเป็นครูภาพรวมในระดับดี ($\bar{X} = 2.78, S.D. = 0.20$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมความเป็นครูอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.96, S.D. = 0.14$) รองลงมาด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพความเป็นครูอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.92, S.D. = 0.23$) ด้านคุณลักษณะด้านอารมณ์และจิตใจของความเป็นครูอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.83, S.D. = 0.23$) และด้านคุณลักษณะด้านหน้าที่ความเป็นครูอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.62, S.D. = 0.34$) ตามลำดับ รายละเอียดผลภาพรวมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และด้านคุณลักษณะความเป็นครู ดังภาพที่ 3

ด้านกิจกรรมการนิเทศ ($\bar{X} = 4.65, S.D. = 0.41$) ด้านเนื้อหาการนิเทศ ($\bar{X} = 4.63, S.D. = 0.46$) และด้านสภาพแวดล้อมของการนิเทศ ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.43$) ตามลำดับ

5. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผล

1) ผลการพัฒนากระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้ มี 5 ขั้นตอนสำคัญประกอบด้วย 1) ขั้นตอนวางแผนการนิเทศ 2) ขั้นเสริมสร้างความรู้ 3) ขั้นดำเนินการนิเทศ 4) ขั้นประเมินผลการนิเทศ 5) ขั้นสะท้อนผลการนิเทศ โดยมีกระบวนการนิเทศผสมผสาน ได้แก่ การนิเทศเผชิญหน้าและการนิเทศออนไลน์ และวิธีการนิเทศแบบร่วมพัฒนาโดยผู้นิเทศใช้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะและเป็นพี่เลี้ยงให้กับผู้รับการนิเทศและคู่สัญญาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนางานเรียนรู้โดยกระบวนการนิเทศมีคุณภาพความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

2) ผลการศึกษาคำใช้กระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนอาชีวศึกษา สถานศึกษาประเภทวิทยาลัยการอาชีพ ในพื้นที่ภาคใต้ พบว่าสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ด้านความรู้ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านความรู้การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยครูสามารถด้านเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับดี และด้านงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านคุณลักษณะของความเป็นครูภาพรวมอยู่ในระดับดี แต่ผู้รับการนิเทศพึงพอใจต่อการนิเทศภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.2 อภิปรายผล

1) สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับดีโดยครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยเขียนสมรรถนะสอดคล้องกับจุดประสงค์ กำหนดเนื้อหาสาระกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการเขียนอย่างเป็นระบบ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ โดยครูสามารถระบุกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจนวัตถุประสงค์วิจัยเขียนได้ชัดเจน สอดคล้องกับประเด็นการวิจัย และชื่อเรื่องวิจัย ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขปัญหาเชื่อมโยง

สู่ปัญหาที่วิจัยอย่างชัดเจนเป็นลำดับ ซึ่งเป็นเพราะกระบวนการนิเทศผสมผสานแบบร่วมพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบผ่านการพิจารณาโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีลำดับขั้นตอนอย่างเป็นรูปธรรมประกอบด้วย ขั้นตอนวางแผนการนิเทศขั้นเสริมสร้างความรู้ ขั้นดำเนินการนิเทศ ขั้นประเมินผลการนิเทศ และขั้นสะท้อนผลการนิเทศ โดยผสมผสานการนิเทศแบบเผชิญหน้าและการนิเทศออนไลน์ใช้วิธีการนิเทศแบบร่วมพัฒนาโดยการจับคู่สัญญาของผู้รับการนิเทศ และเทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะและเป็นพี่เลี้ยงซึ่งวิธีการนิเทศแบบร่วมพัฒนาได้มีการร่วมคิดร่วมทำช่วยเหลือซึ่งกันของ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศและคู่สัญญาอย่างเป็นระบบทำให้ผู้รับการนิเทศมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ทั้งการเขียนแผนการจัดการเรียนและการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สอดคล้องกับรุ่งชัชดาพร [9] กล่าวถึงการนิเทศแบบร่วมพัฒนาเป็นกระบวนการนิเทศอย่างเป็นระบบที่มุ่งแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอน เกิดปฏิสัมพันธ์ทางการนิเทศจากการร่วมคิด ร่วมทำ พึ่งพาช่วยเหลือ ยอมรับให้เกียรติซึ่งกันอย่างจริงจัง นอกจากนี้เทคนิคการนิเทศแบบสอนแนะและเป็นพี่เลี้ยงทำให้ผู้รับการนิเทศเข้าถึงความรู้และปฏิบัติการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และการวิจัยพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบสอดคล้องกับสมศักดิ์ [10] กล่าวว่าการนิเทศแบบสอนแนะและการเป็นพี่เลี้ยงทำให้ผู้รับการนิเทศมีการพัฒนาตนเองทั้งความรู้ ทักษะการสอน และบุคลิกภาพสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้สอดคล้องกับณัฐนันท์และคณะ [11] กล่าวว่าสมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยของครูหากส่งเสริมให้ครูวิจัยด้วยตนเองและได้รับคำแนะนำและคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารมีการนิเทศติดตามให้คำชี้แนะการวิจัยในชั้นเรียนเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยทางการศึกษาได้ดี

2) ความพึงพอใจต่อการนิเทศติดตาม โดยรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นเพราะการนิเทศติดตามมีรูปแบบและเทคนิคการนิเทศติดตามมีความเหมาะสม สอดคล้องครอบคลุมกับความต้องการเป็น

ประโยชน์บรรลุตตามวัตถุประสงค์ของผู้รับการนิเทศจึงทำให้ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจสอดคล้องกับสุดท้ายและคณะ [12] กล่าวถึงความพึงพอใจต่อการนิเทศหากนิเทศได้ครอบคลุม เหมาะสม เป็นประโยชน์ทำให้ผู้รับการนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ทำให้ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจในระดับมาก

5.3 ข้อเสนอแนะ

1) ควรส่งเสริมให้มีกระบวนการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบโดยผสมผสานการนิเทศที่หลากหลายทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สามารถเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้บรรลุตตามวัตถุประสงค์แล้วสามารถพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของครูที่เหมาะสมสถานการณ์ปัจจุบัน

2) ควรสนับสนุนการนิเทศแบบร่วมพัฒนาระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศด้วยการจัดทำคู่สัญญาในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันนอกจากเป็นพัฒนาวิชาชีพแล้วเป็นสร้างสัมพันธภาพในวิชาชีพอย่างเป็นระบบ

3) ควรมีการวิจัยการนิเทศเสริมสร้างสมรรถนะผู้บริหารด้านภาวะผู้นำทางวิชาการในการนิเทศการจัดการเรียนรู้ภายในเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] ประวิต เอราวรรณ์. (2564). [ออนไลน์]. กรอบแนวคิดสำคัญในการปฏิรูปวิชาชีพครู. [สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2564] จาก https://otepc.go.th/th/content_page/item/3378-pa-3.html.
- [2] ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2560). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). [ออนไลน์]. มาตรฐานตำแหน่งครู. [สืบค้นเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2564]. จาก <https://otepc.go.th/th/>.
- [4] สำนักพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรอาชีวศึกษา. (2564). [ออนไลน์]. ผลการรับรองหลักสูตรการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน. [สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2564].

จาก <https://bpcd.vec.go.th/>.

- [5] ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษากภาคใต้. (2563). การนิเทศการจัดการเรียนการสอนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. สงขลา: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีวศึกษากภาคใต้.
- [6] ปันตดา หมอยา และจริธร นามวรรณ. (2561). การพัฒนาระบบการนิเทศแบบสอนแนะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 15(69), 52-61.
- [7] นรินทร์ กากแก้ว และคณะ. (2563). การนิเทศด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. ขอนแก่น: สำนักงานศึกษาธิการภาค 12 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- [8] ธัญญา วุฒินิชย์. (2562). รูปแบบการนิเทศที่มีประสิทธิผลต่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเทศบาล วัดท่าสะอาด อำเภอมืองจังหวัดเชียงใหม่. วารสารการศึกษาและการพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยบูรพา, 15(2), 302-314.
- [9] รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2557). การนิเทศการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- [10] สมศักดิ์ จีเพ็ชร. (2562). การพัฒนาคุณภาพครูโดยการนิเทศแบบสอนแนะและการเป็นที่เลี้ยงโรงเรียนมหาสวัสดิ์ (ราษฎร์บำรุง). วารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 15(2), 165-184.
- [11] ณัฐนันท์ วงษ์กลม และคณะ. (2562). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนองศรีอยุธยา เขต 2. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ, 6(2), 17-22.
- [12] สุดสาย ศรีศักดิ์ และคณะ. (2563). รูปแบบการนิเทศเพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านการวิจัยของครูอาชีวศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 22(1), 287-300.